

کارنامه

تبعیض در کار مانعی برای عدالت اجتماعی

سهیل مق شنبه _ فوق‌لیسانس جامعه‌شناسی
و مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واهد روهن

یک مشکل جهانی

امروزه تبعیض در جهان کار وجود دارد و افسوس که روندی است رایج. زمانی که افراد به خاطر رنگ پوست از یکدیگر متمایز می‌شوند، زمانی که زن تنها به عنوان «زن بودن» از نظر دستمزد و یا ارتقا با همتای مردش متفاوت است زمانی که جهت استخدام از او تست بارداری طلب می‌کنند زمانی که به علت بیماری‌های ناعلاج (ایدز) و یا مشکوک بودن به این بیماری افراد را اخراج یا بیکار می‌کنند و یا به دلیل داشتن مذهبی (خاص) فرد را از داشتن کار محروم می‌کنند و غیره... پدیده تبعیض خود را نمایان می‌سازد.

تبعیض چیست؟

تعاریف بسیاری در مورد تبعیض ارایه شده است. تبعیض در اشتغال و استخدام (حرفه) انواع مختلف دارد بستگی به نوع و طبقه بندی افراد و در بعضی از مواقع بستگی به محیطی دارد که فرد در آن مشغول است در نتیجه تبعیض برای افراد متفاوت با در نظر گرفتن وظایف و شرایط و ویژگی‌های آنها مانند: نژاد،

رنگ پوست و جنس مشاهده می‌شود که با برابری فرصتها در تضاد است. در نتیجه تبعیض موجد نابرابری است و وضعیت موجود را نیز تشدید می‌کند. آزادی‌ها را محدود و باعث کاهش ظرفیت انسانها و از بهبود وضعیت مهارتها جلوگیری می‌کند. تبعیض نه تنها برای یک فرد مضر است بلکه می‌تواند کل جامعه را نیز در بر گیرد و عواقب سنگینی را برای جامعه بوجود آورد. استعدادها و منابع را نابود می‌سازد بهره‌وری و رقابت پذیری را کاهش می‌دهد. باعث شدت بخشیدن به نابرابری‌های اجتماعی - اقتصادی می‌شود. انسجام جامعه و همبستگی اجتماعی را کاهش می‌دهد و ثبات سیاسی را تهدید می‌کند.

مانعی برای عدالت اجتماعی

تبعیض در میان کارگران با ایده‌آلهایی که ILO در مورد عدالت اجتماعی بیان کرده، ناسازگار می‌باشد. نابودی آن برای دستیابی به کارشایسته الزامی است. کلیه افرادی که کار می‌کنند و یا اینکه به دنبال کارند تا زندگی کنند چه

کارفرما باشند و چه دستمزد بگیر و چه کارگران مستقل (خود اشتغالان) و چه در بخش رسمی و چه در بخش غیر رسمی باشند، باید از فرصتهای برابر برخوردار باشند. مبارزه بر علیه تبعیض، راهبردی برای کاهش فقر و توسعه اقتصادی در دراز مدت است.

تبعیض موجد نابرابری است و وضعیت موجود را نیز تشدید می‌کند. آزادی‌ها را محدود و باعث کاهش ظرفیت انسانها و از بهبود وضعیت مهارتها جلوگیری می‌کند

اعلامیه فیلادلفیا که در کنفرانس بین‌المللی کار در سال ۱۹۴۴ به تصویب رسید و اساسنامه سازمان بین‌المللی کار را تکمیل کرد، آمده «کلیه انسانها با هر نژاد، رنگ، اعتقادات، جنس حق استفاده از پیشرفتهای مادی و توسعه معنوی را در آزادی، منزلت، تامین اقتصادی همراه با برابری

فرصتها را دارند « برابری میان کارگران یکی از موضوعات استانداردهای بین‌المللی کار است که اهداف دو مقاله نامه بنیادین می‌باشد.

منابع :
۱- L'Heure De L'egalite' au travail
Bureau International Du Travail
دفتر بین‌المللی کار ۲۰۰۳

با تبعیض مبارزه شده است. در بعضی از کارخانه به دلیل نگرانی‌هایی در مورد عدالت، سیاستها و کارکردهای استخدامی، تعیین میزان دستمزد، مدیریت منابع انسانی اصلاحاتی مشاهده شده است. اتحادیه‌ها (تشکلها) جهت ارتقای برابری در چارچوب مذاکرات دسته جمعی و نیز در مورد روابط چند جانبه میان تبعیض و فقر، طرد اجتماعی، کار اجباری و کار کودکان اقداماتی صورت داده‌اند.

۱- مقاله نامه شماره ۱۱۱ (تبعیض در اشتغال و استخدام « حرفه ») سال ۱۹۵۸

۲- مقاله نامه شماره ۱۱۰ (برابری دستمزد « حق‌السعی ») سال ۱۹۵۱

این مقاله نامه‌ها جزء مقاله نامه‌هایی است

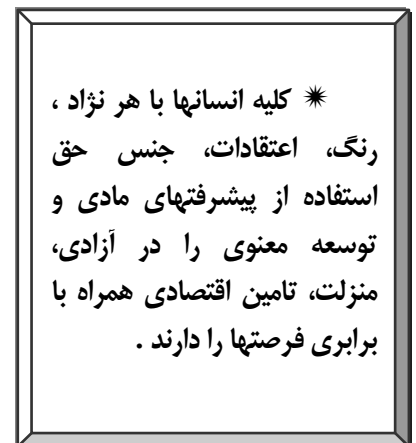
که بیشتر بدان ملحق شده‌اند.

محیط کار :

محیطی استراتژیک (راهبردی)، برای مبارزه علیه تبعیض

محیط کار می‌تواند کارخانه یا دفتر یا زمین زراعی یا معابر عمومی باشد این محیطها استراتژیک یا راهبردی است و برای آزاد سازی جامعه از تبعیض است. زمانی که در محیط کار با افراد متفاوت از یک نگاه برابر برخورد شود موجب می‌شود که با نگاه قالبی مبارزه شود و بر پیشداوری‌ها در جامعه غلبه شود. فقدان انحصار در جهان باعث کاهش شکاف‌های اجتماعی و تضادهای نژادی یا قومی و نابرابری‌ها میان مردان و زنان گردد. باید ابزار مقابله را بطور کارآمد بر علیه تبعیض در جهان کار ارایه داد. اگر این ابزار در اختیار نهاده نشود چالشهای ناشی از افزایش جابجایی‌های داخلی و برون‌ی، تحول تکنولوژیکی ادامه دار، گذر از اقتصاد بازار، ضرورت همزیستی زبانهای متعدد، فرهنگ و ارزش‌ها را بسیار مشکل می‌توان برآورد کرد. شاید یکی از چالشهای بزرگ در جوامع معاصر این است که دموکراسی و صلح اجتماعی بدانها وابسته می‌باشد. □.

اعلامیه سازمان بین‌المللی کار مربوط به اصول و حقوق بنیادین کار که در سال ۱۹۹۸ به تصویب رسید اصول ثبت شده (ذکر شده) در اساسنامه را مورد تایید مجدد قرار داد و متذکر شد که باید تبعیض در اشتغال و استخدام (حرفه) را حذف کرد. بدین صورت خواست جهانی را در پایان بخشیدن به مساله تبعیض در جهان کار تایید نمود و خواستار ارتقای برابری فرصتها شد.

مبارزه علیه تبعیض

در دهه‌های اخیر از طرق مختلف و بوسیله قوانین و مقررات برای ارتقای برابری در جهان کار